

DJEČJI PODLISTAK „HRVATSKE RIJEČI“

HRCKO

18. listopada 2019.

Broj 181

ISSN 1821-3758

9 771821 375004

Dragi čitatelji *Hrcka*!

Svaki novi broj *Hrcka* samo je podsjetnik kako vrijeme leti. Već smo prošli polovicu listopada što znači da se jesen odomaćila, a vjerujem i da ste se vi privikli na sve školske i izvannastavne obveze.

Jesen ne samo da je čarobna po svojim bojama i plodovima nego nas poziva i na čitanje. Mjesec hrvatske knjige, koji je počeo 15. listopada i traje sve do 15. studenoga, pravi je povod da kišne dane provedete uz knjigu.

Jesen je bogata i događanjima i raznim kvizovima za poticanje čitanja, pa vas i *Hrcko* poziva da se uključite u ovu čitalačku pustolovinu.

Pred nama su i *Dani hrvatske knjige i riječi*, *dani Balinta Vujkova*, za koje se vjerujem već pripremate, a odmah iza toga je i Pokrajinska smotra recitatora na hrvatskom jeziku.

Baš poput plodne jeseni, neka i vaši dani budu ispunjeni prijateljstvom, radošću i osmijehom.

Do sljedećeg broja!

Željka

IMPRESUM

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

Urednica izdanja: Željka Vukov

Suradnici: Ivana Petrekanić Sič, Bernadica Ivanković, Marina Piuković, Vesna Huska, Katarina Čeliković, Zoltan Sič, Nevena Gabrić, Mirjana Crnković, Slađana i Petar Tikvicki

Lektor: Zlatko Romić

Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi

Ilustracije: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov

Obrada fotografija: Nada Sudarević

E-mail: hrcko@hrvatskarijec.rs

Da prave svake-dijete uživa lako

Svako dijete ima svoja dječja prava, građanska, politička, ekonomska, socijalna, zdravstvena i kulturna. To su posebna prava kojima se štite sva ljudska bića mlađa od 18 godina. Označavaju ono što svako dijete treba imati ili smije učiniti. Ta prava utvrđena su prije točno 30 godina *Konvencijom o pravima djeteta* koju su 20. studenoga 1989. godine potpisale čak 194 države. Naravno, i naša je među njima. Upravo ovaj jubilej i davno utvrđena prava djeteta bila su tema ovogodišnjeg Dječjeg tjedna koji je obilježen od 7. do 13. listopada pod sloganom *Da pravo svako-dijete uživa lako*.

Čovječe, ispravi se

Osim što nam prava pripadaju jer smo se s njima rodili, jednako je važno da poštujemo i tuđa prava. Odrastanjem imamo i više odgovornosti za svoje ponašanje prema drugima. UNICEF svugdje u svijetu pomaže vladama da ispune obveze koje su zapisane u Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima djeteta. Znaš li da na njihovoj mrežnoj stranici <https://covjece-ispravise.unicef.hr/> možeš pronaći i veoma zanimljivu igru *Čovječe, ispravi se*? To je jako važna igrice o dječjim pravima koja pripadaju i tebi, i svakom drugom djetetu na svijetu. Otkrij zašto su prava jako važna, što su potrebe,

a što želje, kakva sve prava postoje i još puno toga. Igraj u školi, kod kuće ili na putu. Ono što naučiš u igri, moći ćeš primijeniti i u životu! Osim toga, kad završiš igricu možeš preuzeti i diplomu *Čovječe, ispravi se* kojom stječeš titulu *Pravobrankice*, odnosno, *Pravobranka*. Ko- načno, ako želiš popraviti svoj rezultat, možeš igrati još jedan krug s novim pitanjima.

Zabavni tjedan

Zanimljivo je bilo i tijekom Dječjeg tjedna. Doznali smo što ste radili i čime se bavili. Priređene su brojne aktivnosti i programi kojima ste obilježili i proslavili svoj tjedan. Tako su organizirani posjeti ZOO vrtu, Knjižnici, Glazbenoj školi, HKC-u *Bunjevačko kolo*, vatrogasnoj postaji... Gledane su kino, mađioničarske i kazališne

predstave... Održani su sportski dani, druženja školaraca i vrtićanaca... Kuhalo se i jelo... Oblačilo u različite boje... Održana su brojna natjecanja, primjerice u naj-ljepšoj frizuri, trčanju... Priređene su likovno-kreativne radionice (jeste li čuli za Glazbene četkice?), crtanje po asfaltu, izrada predmeta od jesenskih plodova... Neki su vrtići čak imali posjet gostiju, odgojitelja iz Estonije...

Igralo se, pjevalo, družilo i veselilo cijeli tjedan, a na- damo se da će tako biti i ostatak školske godine sa že- ljom da se nikada ne krše dječja prava.

Pjevajmo svojim zaštitnicima

Trideset treći puta mali župski zborovi Subotičke biskupije okupili su se 12. listopada na *Zlatnoj harfi* u župi sv. Mihovila arkandela u Bregu. Jedanaest zborova okupilo se kako bi pjesmom slavili Gospodina. Nakon okupljanja, slijedila je zajednička sveta misa, a potom je uslijedio nastup malih dječjih zborova. Ovogodišnja tema bili su zaštitnici župa. Svaki zbor je pjevao pjesmu o svome zaštitniku i na taj način su se djeca i upoznali s pojedinim svecima. Tko je bio najbolji, nije bilo važno nikome; važno je bilo slaviti Gospodina, promovirati svoju župu pjesmom i družiti se. Djeca su dolazila s raznih strana, te su se i na taj način družila, putujući u autobusima, skupa sa svojim župnicima, kapelanima, vjeroučiteljima, a Šokci kao dobri domaćini otvorili su vrata svoje crkve u kojoj se orila dječja pjesma.

Okupljeni su saznali kako je ovo mjesto staro točno 700 godina, te da se ove godine obilježava jubilej. Nakon pjesme i druženja, djeca su se vratila svojim domovima, punih srdaca i dojmova. Do neke nove *Zlatne harfe* svojim pjesmama slavit će Gospodina svatko u svojoj župnoj zajednici.

M. P.

Dječji zbor župe Uskrsnuća Isusova, Subotica

Dječji zbor župe sv. Jurja, Vajska

Dječji zbor vrtića Marija Petković-Sunčica, Subotica

Dječji zbor župe Presvetog Trojstva, Selenča

Djeca iz Vajske na Vinkovačkim jesenima

Vinkovačke jeseni, 54. po redu, održane su od 13. do 22. rujna. I ovogodišnje Jeseni započele su s programom najmlađih – Dječjim Vinkovačkim jesenima.

Tema ovogodišnjih Jeseni »Tri nam drage riječi« predstavlja poveznicu Slavonije, Srijema i Baranje, a u ovome razdoblju bilo je pedesetak kulturnih, gospodarskih i sportskih priredbi.

Kako bi se tradicija prenijela i opstala, valja je sačuvati, ali i prenijeti na mlađe naraštaje. Dječje Vinkovačke jeseni okupile su kulturno-umjetnička društva iz cijele Hrvatske, kao i goste iz Bosne i Hercegovine, te Vojvodine. Na međuzupanijskoj smotri dječjeg folklora, kao i na svečanom mimohodu među 2.500 djece sudjelovali su i članovi HKU-a *Antun Sorgg* iz Vajske. Iako im nije bilo nimalo lako okupiti se, pronaći odgovora-

rajuću nošnju i pripremati se za ovaj nastup, radost nisu skrivali. Najmlađi članovi ove Udruge predstavili su se s plesom i pjesmama svojega kraja *Sidi Ćiro na vrh slame*, *Sirotica*, *Kad se Cigo zaželi*, te pjesmom *Kopa cura vinograd*.

Ž. V

Zimnica iz školskih klupa

I ove godine udružili su snage učenici nižih razreda OŠ *Ivan Milutinović* iz Subotice, i to 1. i 4.c razred. Oprostili su se od ljeta i poželjeli dobrodošlicu jeseni tako što su odlučili sami ostaviti zimnicu. Iskusni četvrtiši pomagali su svojim novim prijateljima, učenicima prvoga razreda. Smjestili su se tako da je pokraj dva-tri prvašića bio po jedan četvrtiš koji im je pomagao. Kada su povezali kecelje i oprali ruke, čišćenje krušaka je bilo vrlo uspješno. Složili su ih u staklenke i sipali slatki preljev. Pasterizirali su ih. Potom su dekorirali staklenke. Svoju zimnicu, kolače i domaće sokove učenici su prodavali na tavankutskom Festivalu voća. Prodali su gotovo sve što su pripremili. Od zarađenog novca kupljeno je šest lopti. Svidjelo im se raditi zimnicu. Spoznali su kako svojim trudom i zalaganjem mogu zaraditi novac i biti mali poduzetnici, a potom kupiti ono što im je potrebno.

T. D.

Najavljujemo...

...XVIII. Dani hrvatske knjige i riječi, dani Balinta Vujkova

24. listopada u 13 sati u HKC-u *Bunjevačko kolo* Subotica – Narodna književnost u školi-u spomen na Balinta Vujkova Didu - program za djecu iz vrtića i učenike osnovnih škola

Organizator: Hrvatska čitaonica

...Rok za popunjavanje online upitnika *Ritam odrastanja*

25. listopada – Nacionalni kviz za poticanje čitanja *Ritam odrastanja* za učenike viših odjela osnovnih škola

Organizator: Knjižnice grada Zagreba, a u Subotici Gradska knjižnica Subotica

...XVIII. Pokrajinska smotra recitatora na hrvatskom jeziku

8. studenoga u 10 sati u čitaonici Gradske knjižnice Subotica – smotra recitatora za učenike osnovnih i srednjih škola

Organizator: Hrvatska čitaonica

priredila: B. I.

stiholjupci

Nekada tražimo svoje, a ne dopuštamo i drugima da imaju pravo na isto. Nemamo razumijevanja za ljude oko sebe, a očekujemo da oni imaju za nas. Svađa nikome ne pomaže, pa ni čarapicama. Širite samo dobro raspoloženje!

Svađa

Svađale se čarapice
oko noge hodalice

Izmiješale pruge, boje,
govoreći
moje – tvoje.

Lijeva veli:
- ja sam desna,
a ti si za nogu tijesna!

Prepirka se naglo stiša
kad ih nazu mali Nikša.

A desna će:
- lijeva ti si,
i za ovu nogu nisi!

Zatvorio svađalice
u kućice – cipelice.

Ljiljana Jelaska

KNJIGA baš za mene

VLASTA GOLUB:

EVA, MALA ŽENA

Hrabra, inteligentna, zrela i samostalna Eva, tinejdžerica koja odrasta s majkom u jednom od zapuštenih kvartova malog provincijskog gradića, glavni je lik romana *Eva, mala žena* virovitičke glumice i književnice **Vlaste Golub**. Nakon smrti Evina oca, njena majka oboljela je od teškog oblika depresije te žive na rubu neimaštine. Eva mora odrasti prije svojih vršnjaka. Majka joj završava u bolnici na psihijatrijskom liječenju, a ona ostaje sama. Što Eva čini, a što čini okolina da joj pomogne? Nije baš vesela tema, ali ne brinite roman i pored toga obiluje humorom, avanturom i zabavom. Dodat ću još samo toliko da je Eva snalažljiva i posjeduje borbenost pomoću koje će se snaći u svakoj situaciji. U svom hodu kroz život nije sama – prate je dva važna prijatelja. Koja? Doznajte sami.

Rič o pucetu

Ja sam puce. Mene drže u škatulji od pleva zajedno s ostalim pucadima. Tušta nas ima ode. I plekani, i koštani, i par sjajni od školjki – otkud su se ta stvorila, ko će ga znat.

Ja sam puce. Malo, plekano, od gori mi svila lionska s ružicama, pa još s portom okolo. Malko već izulja-no, al još zdravo lipo! S nošnje sam otpalo, zaboravili me prišit. »Ostavder, rano moja, ovo puce u škatulju da se ne izgubi, do Cvitnice ću ga prišit« – to sam poslidnje čuo prija neg su ručice male Anice poklopile škatulju. Znam da još nije Cvitnica, jer sam još ode. Mož bit da su me zaboravili? Ne bi nana...

Kogod bi kazo; *Ih, puce ko puce – ko da je to štogod!* Al brez mene – ne mož se pravo dotirat. Nemoj me zaboravit. Otvori kadgod škatulju, sigraj se malo s nama, traži jednake med nama el bar slične, biraj koji smo ti najlipči, priši koje na misto ako znaš. Posli, vrati nas sve u škatulju – mi uvik zatribamo i brez nas nisi pravo dotiran!

PUCE – koštani ili metalni predmet koji se provlači kroz rupicu na odijelu ili ogrtaču i služi za zakopčava-nje;

ŠKATULJA – kutija;

PLE – lim; (kutija »od pleva/pleja« – limena kutija)

TUŠTA – puno, mnogo;

SVILA S PORTOM – svila opšivena zlatnom vrpcom, gajtanom;

PRIŠIT – zašiti, šivanjem spojiti;

OSTAVDER – ostavi der;

MOŽBIT – može biti;

BREZ – bez;

DOTIRAT – 1. dognati koga (koga/što); 2. dovesti, dotjerati tovar (na blagu ili vozilu); 3. obučiti na što (oso-bu, životinju); 4. dotjerati, urediti se;

HRVATSKI JEZIK

Piše: Mirjana Crnković

Okvirni brojevi

Tvorenice koje označuju približnu količinu i u kojima je prva sastavnica broj pišu se sa spojnicom: 200-tinjak, 30-ak, 50-ih godina. Iza spojnice zapisuje se samo ono što ne pripada osnovi te, ako osnova završava na *t*, ne treba *t* ponavljati i u nastavku. Umjesto 10-tak, 50-tih treba pisati 10-ak, 50-ih. Osim toga, prijedlog *oko* ne zapisujemo ispred broja koji označavaju približnu količinu, zato što se prijedlogom *oko* također označava približna količina. Pravilno je **upotrebljavati** 10-ak ili oko 10, ali **nikada** oko 10-ak.

Zaokruži slovo ispred točno napisane rečenice.

- a) Možemo očekivati 30-tak ljudi.
- b) Nacrtao sam 10-ak miševa.
- c) Otac joj je star 50-tak godina.
- d) Vidio je oko 100 ptica.

Rješenje: b) Nacrtao sam 10-ak miševa, d) Vidio je oko 100 ptica.

UPOZNAJMO VRŠNJAKE

Zovem se **Tomislav Đaković**

Učenik sam četvrtog razreda OŠ *Jovan Popović* u Srijemskoj Mitrovici.

Obitelj: tata **Krunoslav** (43), mama **Snežana** (48), brat **Martin** (13)

ILI – ILLI:

tenisice / cipele
meso / **kolači**
zima / **ljeto**
dan / noć
pješačenje / bicikl
žuta / **indigo plava**
film / knjiga
tamburaši / **zabavljaci**
informatika / kemija
pjevanje / plesanje

pizza / šnicla
fotelja / stolac
čokolada / vanila
sok / voda
pas / **kornjača**
selo / **grad**
tenis / **džudo**
kazalište / **film**
jesti / kuhati
čitati / **gledati**

PREPORUČAM:

knjiga:
Čarobni grah

pjesma:
Nice guy

film:
Harry Potter i Kamen mudraca

kompjutorska igrica:
Counter strike: Global offensive,
ARK: Survival Evolved

hrana:
pizza

Volim: video igrice, more, životinje, kolače

Ne volim: školu, domaću zadaću, bube, povrće

POZDRAV S...

...Palića

Draga Iva!

Hvala Ti za prekrasnu razglednicu – školjku, fotke, a najviše opise koji su učinili da se osjećam kao da sam bila tamo! Ti si moja najdraža spisateljica! Imaš dar da opišeš mjesto s toliko ljubavi, da i obična koliba, ulica, kapija ili drvo postaju – svjetski poznate znamenitosti. Prosto sam pošeljela da Ti uzvratim pažnju, a vidi i kaži – jesam li uspjela! ♥♥♥

Nigdje nisam išla u posljednjih mjesec dana! Kako je škola počela, samo kuća-škola-folklor-kuća... Užasno, ali – što je tu je, nadam se da neće potrajati. Jedne subote ujutro, moja mama i ja, pijući - ona kavu, ja čokoladno mlijeko – smislile smo »opasan« plan: nećemo na tržnicu danas, već idemo na – Palić! Nije mi važno je li ovo jezero nastalo od suza pastira Pala kad je izgubio stado ili je ostatak Panonskog mora – volim naš Palić!

Odmalena neizostavno odlazimo u ZOO vrt bar dva-put godišnje i provedemo tamo cijeli dan, niti ne stignemo šetati po samom Paliću! Sada sam – zamišljajući već

golyvar, što znači *Sovin zamak*. Ova građevina, što god pričali o njoj i koliko god sad neuredno izgleda unutra, meni je pravi zamak, pun tajni, prekrasnih vila i vilenjaka! Gledamo ju i izmišljamo bajke mama i ja... I to ćemo skupa, važi se? Jedva čekam da Ti sve pokažem!

Za kraj, odšetaćemo na drugu stranu jezera i na miru sjesti, promatrati labudove i patke koji tu plivaju. Ispričat ću Ti zašto osobito volim Palić i vilu u kojoj je odjel subotičke knjižnice. U blizini nje sam već par puta vidjela – najljepšeg dečka na svijetu ♥.

Puno pozdrava i par fotki Palića na kojima falimo nas dvije.

Tvoja BFF Ana!!!

kako ću Ti ispričati sve na poledini ove razglednice – birala posebna mjesta. Išle smo do centra Palića autobusom i pored vodotoranja ušle u prekrasno uređen park. Cvijeće miriše, sunce kroz visoko drveće obasjava staze! Vidjele smo i djetlića! Fotkale smo se puno na klupama, kraj cvjetnih leja i fenjera. Kad dođeš k meni u Suboticu, poći ćemo same Ti i ja u šetnjicu šumarkom – mamu su već boljele noge, pa smo požurile u slastičarnu na (moram priznati) izvrstan sladoled! I to ćemo morati obići! Skupa ćemo odlučiti – koji je sladoled bolji: u Subotici ili Novome Sadu.

Kad smo se odmorile, nastavile smo šetati do našeg omiljenog mjesta: vile Bo-

ILIJA DŽINIĆ,

učitelj, sakupljač a možda i bećar!

(Čonoplja, 1894. – 10. listopada 1981.)

Ime mi je Ilija, a prezime Džinić. Rođen sam u siromašnoj obitelji u selu koje se zove Čonoplja, od roditelja Grge i Marije rođene Palić.

Osnovnu školu sam završio u svom rodnom mjestu s odličnim uspjehom. Kao odličan učenik dobio sam stipendiju nadbiskupa u Kalači. U tom mjestu sam se upisao u Nadbiskupsku klasičnu gimnaziju isusovaca. I tu sam bio najbolji učenik u svojoj generaciji. Ne bih se previše hvalio, jer sam morao odustati od studija teologije. Razlog je moja bolest.

Postao sam učitelj na stalnoj dijati

Iako sam imao velike zdravstvene probleme s bubrežima, uspio sam se školovati i postati učitelj u rimokatoličkoj školi u Čonoplji. Najprije bunjevački učitelj, a potom i ravnatelj škole. Volio sam posao učitelja i djecu. No, kako bih mogao raditi i povratiti zdravlje, bio sam na stalnoj dijati!

Pokretanje kulture

Neki bi rekli da sam osnovao više društava, a meni je najvažnija *Bunjevačka čitaonica*. Zašto? Razlog je taj što smo tamo imali folklornu, pjevačku i glumačku sekciju. Priređivali smo puno manifestacija, kazališne predstave i druge priredbe. E, kako je bilo lijepo na *Dužijanci*, *Bunjevačkom prelu*, *Grožđe balu* i drugim zabavama!

I ja sam nešto skupljao

Djeca vole skupljati markice, salvete ili možda razglednice, a ja sam volio slušati starije ljude i zapisivati narodne poslovice, pjesme i to naročito bećarce, izreke i priče.

Volio sam skupljati papire – ne baš obične, nego one povijesne. O tome ćete i vi učiti. Zato sam pisao o povijesti mog rodnog sela i grada Sombora.

Bilo je i teško...

Volio sam raditi, ali sam bio slaba zdravlja. Volio sam pisati i istraživati, ali nije bilo lako objaviti. Život nije bio lak, ali treba pamtiti ono što je dobro. A najvažnije je što zapišeš i ostaviš drugima.

Prigodom upisa u gimnaziju, upoznao sam svećenika **Blaška Rajića** koji mi je dao veliku potporu za školovanje:

– Vidi se da si kuražan, a i glava ti nije mala, moći će u nju stati dosta nauke. A tribamo učenih ljudi!

K. Č.

Ilija kao Samaritanac!

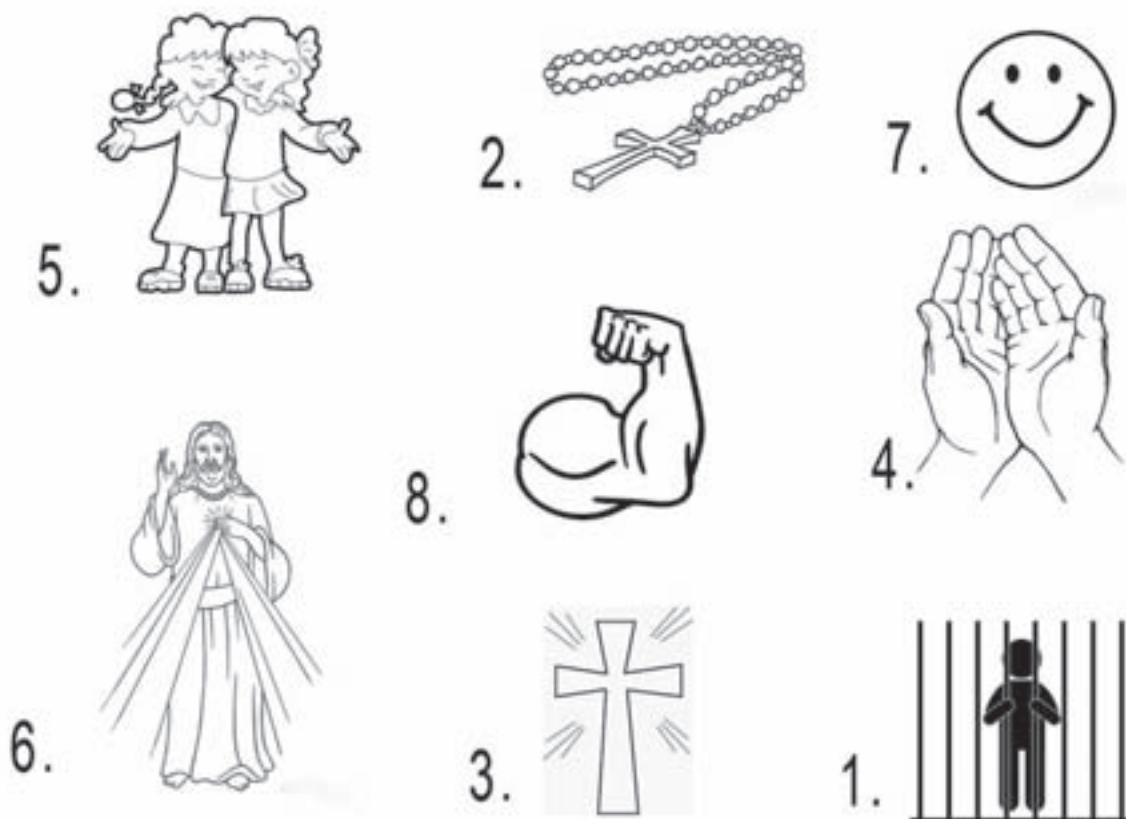
Poznat je po svojoj blagosti i nesebičnosti. Bio je poput milosrdnog Samaritanca. Kada je izbio Prvi svjetski rat, tražio je i dobio dozvolu od školskih vlasti kako bi mogao posjećivati ranjene vojnike, Hrvate i Srbe smještene u vojnoj bolnici u Kalači. Pomagao je vojnicima pisati pisma njihovim obiteljima.

GOSPIN VIJENAC OD RUŽA

Draga djeco, sigurno znate da u listopadu ljudi rado mole Gospinu krunicu. No, možda ne znate zašto krunica ima još jedno ime – *ružarij*. Naime, nekada davno, jedan je svećenik vidio kako se zaljubljeni međusobno darivaju vijencima od ruža. Te su vijence još zvali i krune. Tako je on došao na ideju da isplete vijenac ili krunu od ruža za Mariju, i eto ružarija.

Krunicu možemo moliti kada smo tužni ili sretni, kad smo usamljeni... Možemo moliti za zdravlje, za pomoć u školi, za naše bližnje, za pokojne. Marija nas voli. Ona očekuje da se njoj uvijek utječemo.

Željela bih da vas priča o hrabroj djevojčici i njezinoj razlomljenoj krunici potakne da i vi zavolite i često molite ovu lijepu molitvu. Riječi koje nedostaju dopišite pomoću ponuđenih slika.

Uhitali su je i osudili. Prije nego su je odveli u _____ dopustili su joj da se oprost od svojih prijateljica. Ona je uzela svoju _____ i svakoj od njih dala jedan dio.

Sebi je zadržala _____. Njemu, svome Gospodinu, predala je u _____ svoje časove. Njezine su joj _____ trebale u tome pomoći – moliti skupa s njom.

No, one su bile slabe. Zatajile su svoju vjernost _____. Nakon nekoga vremena okupile su se na samotnom mjestu. Sastavile su krunicu i poslale je u zatvor.

Osjećaj da su se radi nje ponovno okupile i poslale joj krunicu učinio ju je _____ i _____. Ispovjediivši opet svoju čvrstu vjeru, predala je svoj mladi život...

Aleksa Breberina, 4.r – OŠ Moša Pijade, Breg

Anabela Stantić, 2.e – OŠ Ivan Milutinović, Mala Bosna

Ivona Pejak, 3.b – OŠ 22. oktobar, Monoštor

Lana Poturica, 2.a –
OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta

Roko Piuković, 1.c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Tijana Stantić, 4.c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Martin Dulić, 2.b – OŠ Vladimir Nazor, Đurđin

Milan Gašpar, 1.e – OŠ Ivan Milutinović, Mala Bosna

Milica Šarković, 3.b – OŠ 22. oktobar, Monoštor

Petra Temunović, 1.c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Magdalena Suknović, 4.c – OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Maja Musa, 3.b – OŠ 22. oktobar, Monoštor

HRCKOVE MOZGALICE

1. Zamisli da imaš 10 klikera koje prodaješ. Jedan prodaš za 5 dinara, 3 za po 3 dinara, a 5 za po 2 dinara. Za koliko ćeš dinara prodati posljednji kliker, ako trebaš zaraditi 30 dinara?

Račun:

2. Igra asocijacije

OBITELJ	UČITELJICA	LOPTA
MAMA	PRIJATELJI	LJULJAČKA
TATA	UČENJE	IGRA SKRIVAČA

3. Napiši neke predmete koji se prave od:

GUME: _____
STAKLA: _____
DRVETA: _____
METALA: _____

4. Napiši rečenicu u **neupravni** govor -

Ana je rekla: »Sviđa mi se onaj dječak iz druge klupe!«

5. Napiši pet glagola koji označavaju padanje kiše.

Rješenja: 1. za 6 dinara; 2. roditelji, škola, igra – konačno: dijetete; 3. lastiš, gumnica za kosu, kotač, čaša, prozor, vrč, stolica, stol, ormarić, ključ, pehar, viljuška; 4. Ana je rekla da joj se sviđa onaj dječak iz druge klupe; 5. Sipi, pljušti, rominja, pada, lije.

Kviz Knjižnice grada Zagreba u završnici

Još tjedan dana za *Ritam odrastanja*

HRCKOVI DETEKTIVI

Točan odgovor iz prošlog broja:

Jana Mihaljev – OŠ *Ivan Goran Kovačić*, Sonta
Lana Poturica – OŠ *Ivan Goran Kovačić*, Sonta
Andrija Kujundžić – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Željko Mišković – OŠ *Aleksa Šantić*, Vajska
Mario Kujundžić – OŠ *Sveti Sava*, Subotica
Josip Skenderović – OŠ *Matija Gubec*, Tavankut
Violeta Fišli – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Ivona Pejak – OŠ *22. Oktobar*, Monoštor
Nevena Iličić – OŠ *Aleksa Šantić*, Vajska
Lazar Matković – OŠ *Matko Vuković*, Subotica

Nagradno pitanje: Što znače riječi: Škatulja i tušta?

Tko čita zna mnogo, a znanje je najveće bogatstvo koje vam nitko ne može oduzeti. Vrijednost koja se umnaža. Stoga vas podsjećamo na Nacionalni kviz za poticanje čitanja Knjižnice grada Zagreba koji je naslovljen *Ritam odrastanja*.

Jeste li već pročitali djelo **Jasminke Tihi-Stepanić** *Ljeto na jezeru Čiču*, **Ivane Guljašević-Kuman** *Drugačija* i **Vlaste Golub** *Eva, mala žena*? Još cijeli tjedan je pred vama! Rok za popunjavanje online upitnika je 25. listopada. Kviz se nalazi na <https://www.knjiznica.hr/mhk-kviz/> i veoma je zabavan. Osim pitanja iz spomenutih knjiga, upitnik vas vodi i na određene linkove gdje možete doznati odgovore na dodatna pitanja.

U svakom slučaju sve je jednostavno i interesantno, a nagrade su veoma lijepe i vjerujem poticajne. Osim dvije glavne nagrade, odlazak na trodnevno putovanje u Zagreb na završnu svečanost i javno izvlačenje nagrada koje će biti upriličeno 15. studenoga uz obavezni posjet Sajma knjiga *Interliber*, iz Gradske knjižnice Subotica poručuju da su osigurali još 15 utješnih nagrada.

Dakle, što se čeka?!

Idemo u ritmu čitanja!

B. I.

KUPON

Odgovor:

Ime

Prezime

Adresa

Mjesto

Škola

Razred

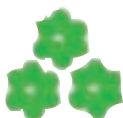
Uzbuna na Tržnici

Na Tržnici su se našle   . Kraj njih je bila skupina ljutih , i nekoliko .

- Kamo se žurite? - upitale su radoznale .

- Želim u , brzo će , a djeci treba vitamina. Želim da se djeca sa mnom slave i jačaju imunitet, da im budem ukusna salata! - rekla je .

- Mi želimo u ajvar! Tamo ćemo se svi združiti i naše vitamine pružiti. - Reče . Tražimo vrijednu domaćicu koja će nas sve združiti. Tada naiđe s velikom i kupi sve   te napravi ukusni . Baka je pravila svojim unucima fine sendviče cijele a unuci su rado odlazili .

PČELICE - ZUJALICE

* PČELA JE JEDINI KUKAC NA SVIJETU KOJI PROIZVODI HRANU KOJU JEDU I LJUDI.

* DA NEMA PČELA, NE BISMO MOGLI OKUSITI NITI JEDNO JEDINO VOĆE (JABUKU, KRUŠKU, BRESKVU, JAGODU) JER IH ONE OPRAŠUJU.

* PČELE SAKUPLJAJU NEKTAR I PRAVE MED KOJI JE I NJIHOVA HRANA, POSEBICE ZIMI.

* ZIMI PČELE NE IZLAZE IZ KOŠNICE, NO LEPRŠANJEM KRILA POSTIŽU TEMPERATURU DO 30 STUPNJEVA UNUTAR KOŠNICE.

* PČELINJI PROIZVOD MED SE NIKAD NE KVARI.

* PČELA MOŽE OBIĆI I DO 2.000 CVJETOVA TIJEKOM JEDNOG DANA.

* PČELE SPADAJU U RED OPNOKRILACA.

* NA SVIJETU IMA Približno 20.000 RAZLIČITIH VRSA PČELA. NA GLAVI SE NALAZE TICALA, OČI I ORGANI ZA UZIMANJE NEKTARA. PRSA ČINE TRI ODVOJENA KOLUTIĆA NA KOJIMA SE S DONJE STRANE NALAZI PO JEDAN PAR NOGU, A NA NJIMA PO JEDAN PAR KRILA. PREDNJI PAR NOGU SLUŽI ZA ODRŽAVANJE I ČIŠĆENJE TIJELA.

* PČELINJI UBOD JE NAJČEŠĆE LJEKOVIT, ALI MOŽE IZAZVATI I ALERGIJU. ONO ŠTO SIGURNO ZNAMO JEST DA NIJE UGODAN.

* PČELE ŽIVE U ZAJEDNICAMA U KOJIMA POSTOJE STROGA PRAVILA, I ORGANIZACIJA RADA!

MATICA – JE »ŠEFICA« U KOŠNICI, DNEVNO NESE OD 2.000 DO 3.000 JAJA, TE TAKO TIJEKOM ŽIVOTA IZLEGNE OKO MILIJUN PČELA. ŽIVI OD 3 DO 5 GODINA I UPRAVLJA ŽIVOTOM I RADOM U KOŠNICI.

TRUT – JE MUŽJAK PČELE. NJEGOV ZADATAK JE DA OPLODI MATICU. ONI SU »LIJENČINE« I BADAVA JEDU PČELINJI MED.

RADILICE – OPRAŠUJU VOĆKE, SAKUPLJAJU NEKTAR KOJI U KOŠNICI PRERAĐUJU U MED. NEKE DONOSE VODU, NEKE SAKUPLJAJU POLEN, NEKE STRAŽARE, NEKE ČISTE KOŠNICU, A NEKE IDU U IZVIĐANJE. ŽIVE DO 6 MJESECI.

* PČELE MEĐUSOBNO KOMUNICIRAJU VIDOM, NJUJOM I KRETNJOM (PLESOM). NJUH IM SLUŽI DA OSJETE NAJBOLJU HRANU. PLESOM UPOZORAVAJU OSTALE ČLANOVE KOŠNICE NA NEKI PROBLEM.

* ČOVJEK PČELE GAJI U KOŠNICAMA, TE U JEDNOJ KOŠNICI ŽIVI OBITELJ PČELA U KOJOJ JE 1 MATICA, 200-300 TRUTOVA, 15.000 – 60.000 PČELA RADILICA.

Sara ima dara

Probudila sam se prekasno, opet. Neću stići završiti sve za školu. Plakat za biologiju, zadaća iz mateka, sastavak iz hrvatskog – sitnica! Nastavnici uistinu nisu normalni! Ali, iskreno, nije me baš ni briga što neću stići. Tko uistinu misli da je škola uopće imalo važna? Tata kaže na bilo što u vezi škole »pitaj mamu«, a »majčica mila« svaki dan bar jednom zakuka: što joj vrijedi diploma, kad joj naređuju krelci? Ako je zbilja tako, što će mi škola? Nekako ću se snaći. Uvijek se snađem...

Opet sam sama doma. Otkad je Tara otišla na studij, osjećam se tako osamljeno. Toliko da sam poželjela ići s mamom u šetnju gradom ili bar na kavu. Helou! Tko to još radi s »majčicom milom«? Ipak, kad pomislim na one uobražene guske od mojih »prijateljica«, te princeze svega svijeta, radije bih šetala i pila kavu s Astrom nego slušala njihove priče. Ne, ne pijem kavu još. Bar ne često. Kad starci rade, a ja idem u školu poslijepodne, nekad si smučkam 3 u 1. Ma niti ne primijete. Sve posuđe operem i – svi sretni! Zbilja, što će mi faliti? A tako mi godi izaći van, na terasu, gledati u daljinu i pijuckati (naravno, još zaslađenu) kavicu s mlijekom. Tad duboko udahnem zrak i zamišljam kad ću bit prava cura ko moja starija sestra, imat dečka, ić na faks, bojiti kosu i staviti si gel na nokte. Sve što sada nemam i nekad se pitam – hoće li ikad doći to vrijeme?

Nakon kave jurim si spravit doručak i uključim tv. Kako volim sjedit u dnevnom i mirno jesti, bez onoga: »Saro, zar ne znaš gdje se jede? Budem li vidjela jednu jedinu mrvicu, zažalit ćeš, djevojko«. Dakako, to je samo riječ. Smatraju me djetetom, ma bebom. Kao da nisam već završila šesti razred. Vidjet će oni. Nisu oni još upoznali »malu« Saru.

Sara

VOLIM VOJVODINU

Znam da svi s nestrpljenjem očekujete nova pitanja iz ove naše prelijepe Vojvodine. Toliko toga još ne znamo, ali doznat ćemo rješavajući kviz *Volim Vojvodinu*. Pa, počnimo.

1. Kako se zove poznati bereški glazbenik koji je opjevan u pjesmi Zvonka Bogdana *Ne mogu s tačno setiti leta*?

- a) Mika
- b) Dule
- c) Pavle
- d) Tomislav

Po ovom poznatom bereškom glazbeniku HKPD *Silvije Strahimir Kranjčević* je 1998. godine utemeljio jednu manifestaciju na kojoj se svake godine okupljaju tamburaški sastavi. Manifestacija je zaživjela i postala tradicionalna, a upravo gost na prvoj bio je Zvonko Bogdan.

3. Koje je godine prvi put poletio u zrak golub nove autohtone rase goluba *staparski letač*?

- a) 1850.
- b) 1878.
- c) 1901.
- d) 1945.

Stapar je jedino selo u Europi koje ima svoju rasu golubova te postoje i standardi za tzv. staparskog letača koji je upisan u golubarsku kartu Europe. Nekada je svaka kuća u Staparima imala ovakve fine golube, a danas je sve manje i odgajivača i ovih rasnih letača.

2. Koje po redu su ove godine održane *Večeri i noći Ilije Žarkovića Žabara u Golubincima*?

- a) treće
- b) pete
- c) desete
- d) četrnaeste

U čast i sjećanje na **Iliju Žarkovića Žabara**, hrvatskog književnika, glazbenika, skladatelja tamburaške glazbe i publicista, HKPD *Tomislav* iz Golubina svake godine organizira manifestaciju *Večeri i noći Ilije Žarkovića Žabara*.

4. U kojem vojvođanskom mjestu se održava *Festival marijanskog pučkog pjevanja*?

- a) u Monoštoru
- b) u Somboru
- c) u Srijemskoj Mitrovici
- d) u Tavankutu

Članovi KUDH-a *Bodrog*, veliki štovatelji Blažene Djevice Marije, utemeljili su 2006. godine *Festival marijanskog pučkog pjevanja* s namjerom okupljanja pjevačkih skupina, KUD-ova i crkvenih zborova Bačke i Srijema, a kroz godine je prerastao u međunarodni festival.

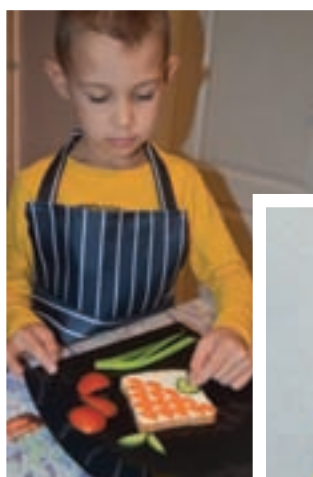
Davidova mangupska ribica

Priprema:

1. Tost kruh namazati sirnim namazom. Mrkvu narezati na kolutiće koje treba prerezati na pola. Poslagati po kruhu kao riblju ljusku.
2. Krastavac narezati na listiće. Jedan listić iskoristiti za oko sa zrnom suhog grožđa, a drugi podijeliti na pola i postaviti za repne peraje. Klinčić postaviti kao usta.
3. Zeleni dio mladog luka izrezati na kolutiće i postaviti kod usta ribe kao mjehuriće zraka, a od ostatka napraviti travu oko ribe. U tu svrhu uporabiti i izrezanu rajčicu te suhe grožđice kao kamenčiće.

Dobar tek!

Davidovu mangupsku ribicu je za vas pripremio **David Tikvicki**. David ima svega 6,5 godina i pohađa prvi razred OŠ Matko Vuković u Subotici. Trenira hokej, voli matematiku, trčati i dugo spavati. Voli i konje i ima vlastitog konja koji se zove Šerif Canabel.

Vrijeme pripreve:
5 minuta

Potrebni sastojci:

tost kruh

sirni namaz

mrkva

mladi luk

krastavac

suho grožđe

rajčica

klinčić

Sveznalica

1. Polarni medvjedi su ljevoruki.
2. Leptir kuša (osjeća) svojim nogama.
3. Konji spavaju stojeći i mogu provesti po nekoliko mjeseci da ne legnu.

4. Medvjedi se boje glazbe.
5. Šišmiši uvijek skreću na lijevo kada izlaze iz pećine.

6. Puževi mogu spavati čitave tri godine.

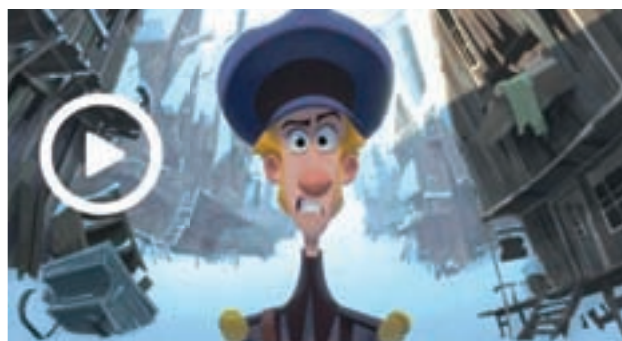

7. Djetlić može kucnuti u drvo 20 puta u jednoj sekundi.
8. Trobojne mačke su uvijek ženke.
9. Psi imaju po 17 kostiju u svakom uhu.
10. Guska je prva pripitomljena ptica.
11. Krtica može iskopati tunel od 70 metara za jednu noć.
12. Aligatori ne mogu hodati unatrag.
13. Iguana može izdržati pod vodom 28 minuta.
14. Kod slonova vlada matrijarhat.
15. Hrtovi su najbrži psi na svijetu, mogu trčati brzinom većom od 70 km/sat.
16. Hobotnica će početi jesti svoje krakove ako je zaista gladna.

Klaus

Jednostavan čin dobrote uvijek pokreće drugi čin dobrote, čak i na zaleđenom, dalekom mjestu. Kad

se novi poštar Smeerensburga, Jesper, prijatelji s tvorcem igračaka Klausom, njihovi pokloni rastope vjekovnu svađu i dostavljaju saonice pune prazničnih tradicija...

Putovanje jednog psa

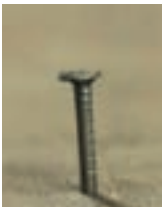
Neka prijateljstva nadilaze živote. U filmu *Putovanje jednog psa* pas Bailey pronalazi svoju novu sudbinu i formira neraskidivu vezu koja će voditi njega i ljude koje voli na mjesta koja nisu mogli ni zamisliti. Bai-

ley živi dobar život na farmi u Michiganu, ali kako se njegova duša priprema napustiti ovaj život i krenuti u novi, kroz nekoliko života ispunjenih ljubavlju, prijateljstvom i odanošću, dijelimo sretne i tužne trenutke.

U osam smjerova pronađi i precrtaj sljedeće riječi: AVION, BIJELO, NOS, CVIJEĆE, ČAVAO, ČIST, DJECA, DORUČAK, GNIJEZDO, GROŽĐE, KLJUČ, KOLAČ, KUĆA, VRT, AUTOCESTA, OKO, ČOKOLADA, UHO, ČUVARI.

Preostala slova dat će konačno rješenje. Upiši ga u kvadratiće ispod osmosmjerke.

A	A	O	D	Z	E	J	I	N	G	A
K	C	D	Č	Č	A	L	O	K	R	K
A	A	E	A	U	O	L	O	A	O	A
Č	K	T	J	L	V	H	O	Ć	Ž	Č
U	E	M	S	D	O	A	U	U	Đ	U
R	O	Ć	Č	E	B	K	R	K	E	R
O	T	I	E	I	C	O	O	I	N	O
D	S	O	J	J	A	O	I	Č	O	D
T	K	E	T	V	I	S	T	V	I	T
O	L	R	A	A		V	O	U	V	O
O	V	Č	Č	U	LJ	K	C	N	A	O

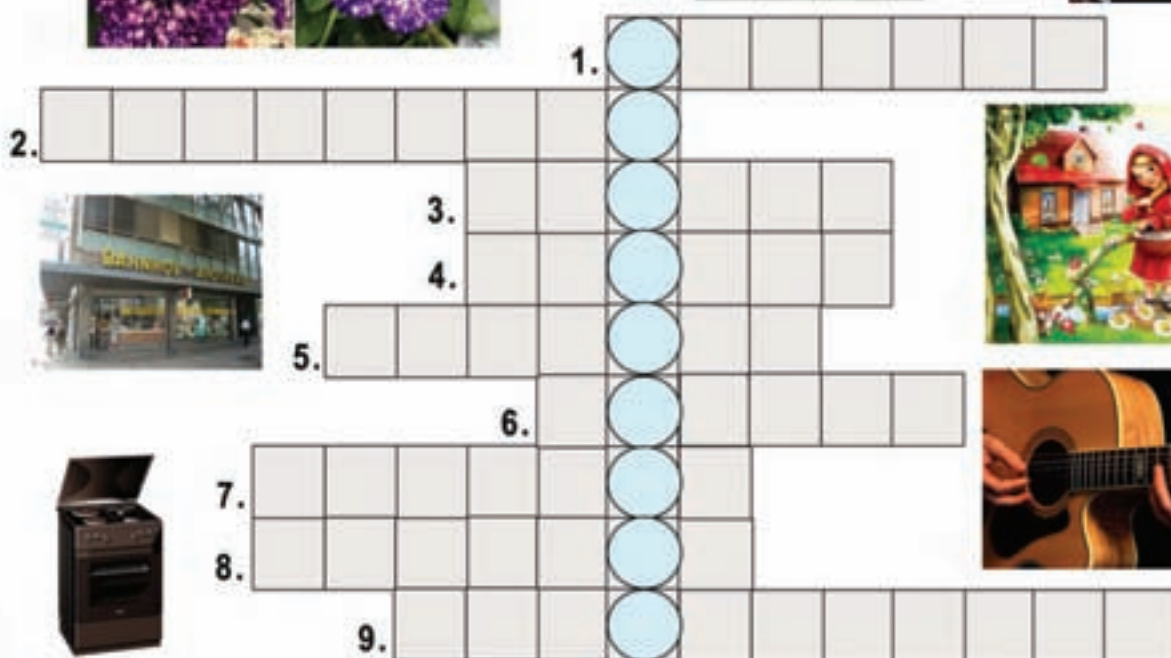

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Riješi križaljku prema ponuđenim slikama:

1. Poslednji dan u tjednu; 2. Mala četveronožna šumska životinja vrlo dugoga i kitnjastog repa; 3. Žičano glazbalo sa šest, osam ili dvanaest žica. Zvuk nastaje trzanjem rukom ili trzalicom; 4. Vesela divlja životinja koja nasmijava djecu u zoo vrtu; 5. Drugi naziv za ljekarnu; 6. Dio biljke koji služi za razmnožavanje. Privlači pčele i leptire; 7. Kućanski aparat koji se koristi za kuhanje; 8. Umjetnost glazbenoga izražavanja ljudskim glasom; 9. Mala djevojčica koja u priči sretne vuka.

Riješi »Sudoku« zagonetku:

Pravila: U svakom manjem kvadratu moraju biti brojevi od 1 do 9 bez ponavljanja (matematika nema veze s igrom - nema nikakvog zbrajanja, oduzimanja, množenja...). Također, u svakom vodoravnom i okomitom redu moraju biti brojevi od 1 do 9, bez ponavljanja.

6				9				2
			3		1			
		7				9		
	1						7	
3				1				5
	5						8	
		3				7		
			8		5			
8				7				4

2	4	9			3			
	8			1	2	4		
						9		
						7	2	4
	1						3	
3	9	4						
		8						
		6	4	5			9	
			1			8	6	5

Pa... svašta se dogodi...

Tekst: Slađana
Crtao: Petar Tikvicki

